21/07/2019

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής

/ Ορθόδοξες Προβολές

Κυριακή Ε΄ Ματθαίου, Ευαγγ. Ανάγνωσμα: Μτθ. η’ 28 – θ’ 1

Πρωτότυπο Κείμενο

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι, ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. Καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν, λέγοντες· Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ᾽ αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. Οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑπάγετε. Οἱ δὲ ἐξελθόντες, ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. Καὶ ἰδοὺ, ὥρμησε πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον· καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν, ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. Καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις

ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ ᾽Ιησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν, παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. Καὶ ἐμβὰς εἰς πλοῖον, διεπέρασε, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν.

Νεοελληνική Απόδοση

Εκείνο τον καιρό, ήρθε ο Ιησούς στην περιοχή των Γεργεσηνών όπου τον συνάντησαν δύο δαιμονισμένοι που έρχονταν από τα μνήματα, τόσο φοβεροί, που κανένας δεν τολμούσε να περάσει από κείνον το δρόμο. Και με κραυγές του είπαν: «Τι δουλειά έχεις εσύ μ΄εμάς Υιέ του Θεού; Ήλθες εδώ για να μας βασανίσεις πριν την ώρα μας;» Μακριά απ΄ αυτούς έβοσκε ένα κοπάδι από πολλούς χοίρους. Και οι δαίμονες τον παρακαλούσαν λέγοντας: «Αν είναι να μας διώξεις, άφησέ μας να πάμε στο κοπάδι των χοίρων». Και εκείνος τους είπε: «Πηγαίνετε». Αυτοί βγήκαν και πήγαν στο κοπάδι των χοίρων. Και όλο το κοπάδι των χοίρων όρμησε και γκρεμίστηκε στη λίμνη και πνίγηκαν μέσα στα νερά. Τότε οι βοσκοί έφυγαν, πήγαν στην πόλη και ανάγγειλαν όλα τα συμβάντα και ό,τι έγινε με τους δαιμονισμένους. Βγήκε τότε όλη η πόλη να συναντήσει τον Ιησού, κι όταν τον είδαν, τον παρακάλεσαν να φύγει από την περιοχή τους. Ο Ιησούς επιβιβάστηκε στο πλοίο, διέσχισε τη λίμνη και ήρθε στην πόλη του.

Σχολιασμός

Η θεραπεία των δαιμονισμένων στα Γάδαρα

Η σημερινή ευαγγελική περικοπή μας περιγράφει το θαύμα της απαλλαγής από τους δαίμονες των δυο δαιμονισμένων ανθρώπων που συναντά στην πορεία του ο Ιησούς Χριστός. Ο Ευαγγελιστής Ματθαίος τοποθετεί χρονικά το θαύμα αυτό αμέσως μετά την κατάπαυση της τρικυμίας και την επιβολή στα στοιχεία της φύσης από τον Ιησού Χριστό. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τον θαυμασμό των μαθητών και την έκφραση της απορίας εκ μέρους τους: «ποταπός εστίν ούτος, ότι και οι άνεμοι και η θάλασσα υπακούουσιν αυτώ;» (Ματθ.8,27).

Η συσχέτιση των δυο θαυμάτων δεν είναι τυχαία. Με την κατάπαυση της τρικυμίας ο Ιησούς Χριστός φανερώνει την εξουσία του πάνω στα στοιχεία της φύσης, με τη θεραπεία των δαιμονισμένων φανερώνει και την εξουσία του πάνω στα υπερφυσικά στοιχεία, στα πονηρά πνεύματα. Εξάλλου η μετάβαση του Ιησού Χριστού από την Καπερναούμ στη χώρα των Γεργεσηνών είναι ιδιαίτερα σημαντική γιατί φανερώνει την έξοδο από τον κλειστό χώρο των ιουδαϊκών εδαφών και το άνοιγμα του μηνύματος του ευαγγελίου του στον εθνικό – ειδωλολατρικό κόσμο. Το ευαγγέλιο και κατεπέκταση το έργο της Εκκλησίας του Ιησού Χριστού λαμβάνει οικουμενικό και πανανθρώπινο χαρακτήρα.

Ο Ιησούς Χριστός λοιπόν μαζί με τους μαθητές του αποβιβάζονται από το πλοίο και πορεύονται μέσα στη χώρα των Γεργεσηνών, οπότε και συναντούν τους δυο δαιμονισμένους, που κατοικούσαν μέσα στα μνήματα και αποτελούσαν κίνδυνο και φόβο για τους διερχομένους. Όταν οι δαιμονισμένοι αντίκρυσαν τον Ιησού Χριστό άρχισαν να φωνάζουν: ««Τι δουλειά έχεις εσύ μ΄εμάς Υιέ του Θεού; Ήλθες εδώ για να μας βασανίσεις πριν την ώρα μας;». Φυσικά εκείνη τη στιγμή δεν μιλούσαν οι ταλαίπωροι εκείνοι άνθρωποι, αλλά τα δαιμόνια που είχαν μέσα τους. Τα δαιμόνια αναγνώρισαν τη θεϊκή ιδιότητα του Ιησού Χριστού γι αυτό και τον παρακαλούσαν: «Αν είναι να μας διώξεις, άφησέ μας να πάμε στο κοπάδι των χοίρων». Ο Ιησούς Χριστός τους επιτρέπει να πάνε στο κοπάδι των χοίρων που έβοσκε εκεί κοντά και τότε όλο το κοπάδι έπεσε μέσα στη θάλασσα και καταποντίστηκε. Οι ιδιοκτήτες του κοπαδιού, φοβισμένοι προφανώς πήγαν μέσα στην πόλη και διηγήθηκαν τα γεγονότα, οπότε όλος ο λαός βγήκε από την πόλη για να συναντήσει τον Ιησού Χριστό και να τον παρακαλέσει να φύγει από τις περιοχές του. Πράγμα το οποίο και έγινε: «ο Ιησούς επιβιβάστηκε στο πλοίο, διέσχισε τη λίμνη και ήρθε στην πόλη του».

Η διήγηση της περικοπής αυτής περιέχει δυο βασικές αντιθέσεις. Από τη μια είναι τα πονηρά πνεύματα που αναγνωρίζουν τη θεότητα του Ιησού Χριστού και τον παρακαλούν να τους λυπηθεί και να μην τους καταστρέψει και από την άλλη είναι οι κάτοικοι της περιοχής εκείνης που αρνούνται να Τον δεχτούν. Τα πονηρά πνεύματα είχαν την επίγνωση της δύναμης και εξουσίας του Ιησού Χριστού αλλά και της αιώνιας καταδίκης τους κατά τους εσχάτους καιρούς, αυτό μαρτυρεί και η φράση τους: «Ήλθες ώδε προ καιρού βασανίσαι ημάς;». Η αντίληψη αυτή επικρατούσε ευρύτερα, όχι μόνο δηλαδή στον ιουδαϊκό κόσμο, αλλά και στον εθνικό, ότι δηλαδή κάποτε θα έλθει ο Μεσσίας για να απαλλάξει τους ανθρώπους από την δουλεία των πονηρών πνευμάτων. Με τη θεραπεία λοιπόν των δαιμονισμένων ο Ιησούς Χριστός αποδεικνύει, ότι είναι ο Μεσσίας και Λυτρωτής του κόσμου, γι αυτό και εκδιώκει τα πονηρά πνεύματα και ανοίγει το δρόμο στους

μαθητές του για τον ευαγγελισμό της οικουμένης.

Από την άλλη πλευρά θα ανέμενε κανείς, ότι οι κάτοικοι των περιοχών αυτών θα δέχονταν με ενθουσιασμό τον Ιησού Χριστό, αφού απάλλαξε δυο συμπατριώτες τους από τη δουλεία των πονηρών πνευμάτων. Ωστόσο Του ζητούν να φύγει αμέσως από τις περιοχές τους. Παρόλο που έχουν μπροστά τους το θαύμα, εντούτοις αδυνατούν να πιστέψουν στον Ιησού Χριστό και να τον δεχτούν ως Μεσσία και Λυτρωτή τους. Φαίνεται ότι πιο πολύ τους ενόχλησε η απώλεια των χοίρων, που εξάλλου δεν επιτρεπόταν από τον Μωσαϊκό νόμο, παρά τους χαροποίησε η θεραπεία των δυο συμπατριωτών τους. Κατά τον τρόπο αυτό απέδειξαν ότι μπορεί μεν εκείνοι να μην κατέχονταν από πονηρά πνεύματα, όμως η ζωή και τα έργα τους ήταν αντίθετα με το θέλημα του Θεού, ενώ ταυτόχρονα δεν είχαν και τη διάθεση να αλλάξουν τρόπο ζωής, να μετανοήσουν και να δεχτούν τη λυτρωτική παρουσία του Μεσσία.

Εντύπωση προκαλεί ωστόσο το γεγονός ότι ο Ιησούς Χριστός, ακούει το αίτημα των δαιμόνων και εκπληρώνει την επιθυμία τους, επιτρέποντάς τους να εισέλθουν στο κοπάδι των χοίρων. Οι δαίμονες είναι πονηρά και ακάθαρτα πνεύματα, που αντιστρατεύονται το θέλημα του Θεού και επιχειρούν να οδηγήσουν τον άνθρωπο, το κατεξοχήν δημιούργημα του Θεού, την εικόνα του Θεού στην αμαρτία και ακαθαρσία. Κατά την ιουδαϊκή αντίληψη οι χοίροι ήταν ακάθαρτα ζώα, γι αυτό και οι ακάθαρτοι δαίμονες καταποντίστηκαν μαζί με αυτούς μέσα στη θάλασσα και άφησαν ελεύθερους τους ανθρώπους. Τα δαιμόνια όσο βρίσκονταν μέσα στους δυο ταλαίπωρους ανθρώπους τους οδηγούσαν στον πνευματικό θάνατο και τους εγκαθίδρυσαν μέσα στα μνήματα, τώρα οι ακάθαρτοι δαίμονες με τους ακάθαρτους χοίρους οδηγήθηκαν στην απώλεια. Κατά μια άλλη ερμηνεία ο Ιησούς Χριστός επιτρέπει στους δαίμονες να εισέλθουν στο κοπάδι των χοίρων και να καταποντιστούν, για να διδάξει τους ανθρώπους ότι παρά τη δύναμη και κακουργία που διαθέτουν, εντούτοις δεν έχουν το δικαίωμα ούτε καν στους χοίρους να κάνουν κακό, εαν αυτό δεν το επιτρέψει ο Θεός, πόσο μάλλον στους ανθρώπους. Ο Θεός επιτρέπει στους δαίμονες να πειράζουν τους ανθρώπους μέχρι ενός σημείου. Ο Θεός δεν επιτρέπει να δαιμονοποιείται ο κόσμος ή να δαιμονοκρατείται.

Μια τέτοια αντίληψη και θεωρία του κόσμου επιχειρείται να επικρατήσει σήμερα από πολλούς και δυστυχώς και από πνευματικούς και εκκλησιαστικούς ανθρώπους. Κάθε νέο επίτευγμα της τεχνολογίας, κάθε νέα θεωρία της επιστήμης, κάθε πρωτοποριακή ιδέα εύκολα μπορεί να χαρακτηριστεί ως «δαιμονική». Κάθε τι το νέο πρέπει, κατά την αντίληψη ορισμένων, να κρύβει πίσω την παρουσία, ενέργεια και απειλή του διαβόλου. Έτσι φθάνουμε στο σημείο εμείς οι ίδιοι να δίνουμε στο διάβολο εξουσίες που δεν έχει. Ο Ιησούς Χριστός με το θαύμα της σημερινής

ευαγγελικής περικοπής ξεκαθαρίζει το τοπίο. Ο διάβολος έχει μεν εξουσία και δύναμη, αλλά περιορισμένη και παροδική. Είναι «κοσμοκράτωρ του αιώνος τούτου» αλλά όχι παντοκράτωρ! Τον πρώτο και τελευταίο λόγο τον έχει ο Θεός. Η εξουσία και η δύναμη του διαβόλου περιορίζεται στο σημείο που ο Θεός του επιτρέπει να πειράξει τους ανθρώπους για την παιδαγωγία τους. Το πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι εκείνο του δίκαιου Ιώβ. Ο Ιησούς Χριστός ήλθε για να καταργήσει το κράτος και την εξουσία του διαβόλου. Η ζωντανή και αληθινή σύνδεσή μας με τον Ιησού Χριστό σημαίνει και τη λήξη της όποιας εξουσίας του διαβόλου στη ζωή μας, όπως συνέβη και με τους δυο ανθρώπους της σημερινής ευαγγελικής περικοπής. Ο άνθρωπος που πιστεύει πραγματικά στον Ιησού Χριστό δεν έχει να φοβηθεί καμία δαιμονική ενέργεια. Ο πιστός άνθρωπος περιμένει την τελική επικράτηση της Βασιλείας του Θεού που θα σημάνει και την οριστική και τελειωτική καταδίκη της όποιας δύναμης των πονηρών πνευμάτων.